

KEMIJA 8. razred

Potrebujete pomoč pro reševanju nalog? Za pomoč pri razumevanju snovi nas lahko kontaktirate 07 34 82 100 ali info@ciktrebnje.si. Obiščete lahko tudi naše Središče za samostojno učenje <https://ciktrebnje.si/projekti/ssu-sredisce-za-samostojno-ucenje/>

VRSTNO IN MASNO ŠTEVILO

Vsak atom nekega elementa ima točno določeno število protonov v jedru.

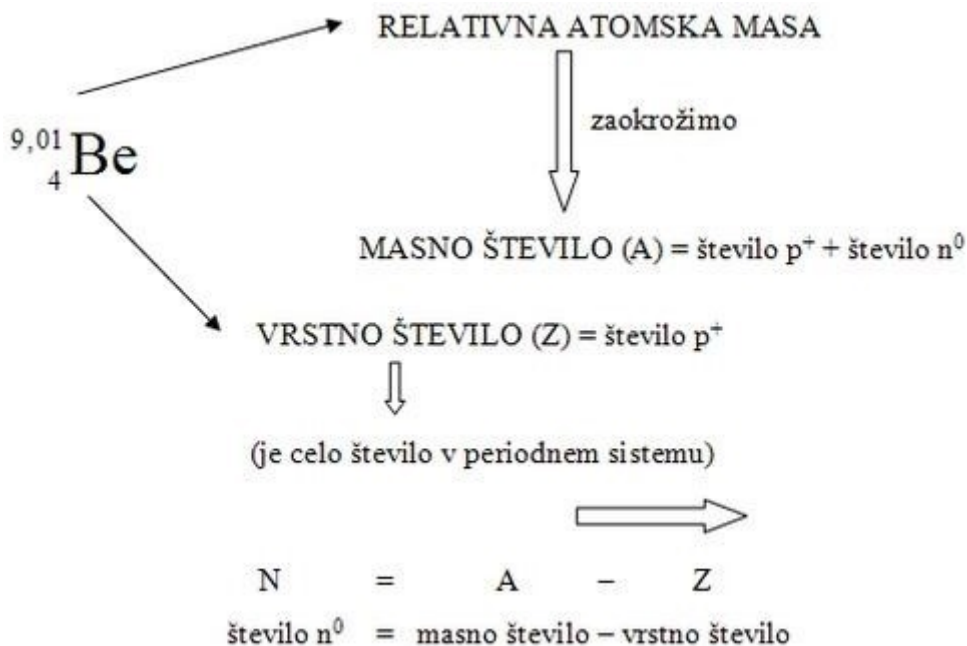
Število delcev v atomu lahko razberemo iz periodnega sistema, saj so atomi razvrščeni v periodni sistem na podlagi njihove zgradbe atoma.

Število protonov v jedru imenujemo **vrstno število** oziroma **atomsko število** elementa in ga označimo s črko **Z** levo spodaj pri simbolu za element.

Atomsko število je hkrati enako tudi številu elektronov, ki jih ima atom v elektronski ovojnici, saj je atom navzven električno nevtralen.

Skupno število protonov in nevtronov v jedru imenujemo **masno število** atoma **A**. Zapišemo ga s številko levo zgoraj pri simbolu za element.

Na sliki je prikazana razlaga obeh števil, ki jih najdemo zapisane ob simbolu elementa v periodnem sistemu.

Vrstno število:

- nam pove število protonov v jedru atoma;
- običajno je v periodnem sistemu zapisano ob simbolu levo spodaj;
- je vedno celo število;
- drugo ime zanj je atomsko število;
- označimo ga s črko Z;
- ker je atom nevtralen pove tudi število elektronov v atomu.

Elementi so v periodnem sistemu razvrščeni po naraščajočem vrstnem številu.

Masno število:

- je skupno število protonov in nevtronov v jedru atoma, saj bistveno prispevajo k masi atoma,
- označimo ga s črko A,
- v periodnem sistemu ni zapisano; dobimo ga tako, da relativno atomsko maso atoma (decimalka običajno zapisana levo zgoraj ob simbolu elementa) zaokrožimo na celo število.

Kako izračunamo masno število atoma? Seštejemo število protonov in nevtronov!

Naloge:

1.) Dopolni prikazano preglednico, pomagaj si s periodnim sistemom.

Simbol elementa	Ime elementa	Vrstno število	Masno število	Št. protonov	Št. elektronov	Št. nevtronov
Na						
Mg						
Ga						
P						
O						
B						

2.) Kateri zapis o elementu magnezija je pravilen?

- ${}^{24}_{12}\text{Mg}$
  ${}^{24,31}_{12}\text{Mg}$
  ${}^{12}_{24}\text{Mg}$
  ${}^{24,31}_{11}\text{Mg}$

3.) Obkroži kateri odgovor pravilno prikazuje dogovorjeno lego zapisa vrstnega števila ob simbolu elementa?

- ${}^{13}\text{Al}$
  ${}_{13}\text{Al}$
  Al^{13}
  Al_{13}

4.) Obkroži kateri odgovor pravilno prikazuje dogovorjeno lego zapisa masnega števila ob simbolu?

^{16}O

$_{16}O$

O^{16}

O_{16}

VIR:

Povzeto po gradivu Darje Kos Strmec,

Sajovic I, et al: Kemija 8, i-učbenik za kemijo v 8.razredu osnovne šole, www.eucbeniki.sio.si/kemija (1.4.2020) in

e-učilnica OŠ Belokranjskega odreda Semič: <http://ekemija.osbos.si/> (1.4.2020)